

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/171/2019
Identifikačné číslo spisu:	6418201670
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2020
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6418201670.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. K., trvale bytom v S. zastúpeného splnomocnenkyňou FALIS & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Lermontovova 14, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Ján Falis, proti žalovanej Všeobecnej úverovej banke, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, zastúpenej splnomocnenkyňou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Peter Stavrovský, o zaplatenie 1.312,12 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 27Csp/56/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. marca 2019 sp.zn. 14Co/180/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou 14. marca 2018 domáhal uloženia žalovanej povinnosti zaplatiť mu sumu 1.312,12 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 6. marca 2018 do zaplatenia (okrem náhrady trov konania). Svoj nárok odvodzoval zo zmluvy o poskytnutí pôžičky č. XXXXXXXX, ktorú uzavrel s právnou predchodkyňou žalovanej v osobe obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., 9. januára 2013 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej mu boli zo strany žalovanej poskytnuté peňažné prostriedky v sume 3.186,19 €, ktoré mal splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 111,20 €, s termínom konečnej splatnosti 1/2017, ročnou percentuálnou mierou nákladov (ďalej len „RPMN“) 32 %, úrokovou sadzbou 32 % p.a. a celkovými nákladmi spotrebiteľa 2.151,41 €. Žalobca na účet žalovanej ku dňu podania žaloby zaplatil sumu 4.501,31 €. Pretože úver považoval za bezúročný a bez poplatkov, žalovanú sumu vo výške 1.312,12 € označil bezdôvodným obohatením na strane žalovanej, ktoré požaduje zaplatiť podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O.z.“) spolu so zákonným úrokom z omeškania od dňa nasledujúceho po dni uplynutia lehoty na dobrovoľné vydanie bezdôvodného obohatenia, o ktoré žiadal žalovanú listom z 27. februára 2018.

2. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. augusta 2018 č.k. 27Csp/56/2018-51 I. žalobu zamietol a II. žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka (zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 6 a § 107 ods. 1 a 2 O.z., § 1 ods. 1 a § 10d ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a § 1, § 2 písm. a/, b/, d/ a g/, § 9 ods. 2 písm. f/ a § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vykonaným dokazovaním nezistil, že by zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, príp. by v nej absentovali zákonné náležitosti, čo by malo za následok, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že je povinnosťou žalobcu plniť si svoje záväzky z úverovej zmluvy a žalobu, ktorou sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia zamietol ako nedôvodnú. K námietke neprimeranej odplaty za poskytnutý úver uviedol, že RPMN v čase uzavretia zmluvy bola pre podobný typ úveru vo výške 20,90 %. Odplata úveru poskytnutého právnu predchodkyňou žalovanej (32 %), nepredstavuje podstatne prevýšenie odplaty obvykle požadovanej v tom čase na finančnom trhu a v § 1a ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Z.z. zákonodarca (? , keď už, tak „nariaďujúci“ - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) určil pre úvery poskytnuté od 1. júna 2014 strop pre odplatu v podobe dvojnásobku priemernej RPMN. Ak by sa mal uvedený strop použiť aj na predmetný úver, ani tento strop nebol v danom prípade prekročený. Uviedol, že podľa § 53 ods. 6 O.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy bolo možné dohodnúť odplatu, ktorá by prevyšovala tzv. obvyklú odplatu na finančnom trhu. Za podstatné prevýšenie nie je podľa neho možné považovať prevýšenie o 11 percentuálnych bodov, pričom za základný údaj pri porovnaní odplaty súd vychádzal z priemernej RPMN platnej v tom čase (správne zrejme „považoval priemernú RPMN platnú ...“ - opäť pozn. najvyššieho súdu). Odplata za poskytnutý úver neprevyšovala ani dvojnásobok priemernej RPMN všetkých typov spotrebiteľských úverov, ktorá bola v tom čase na úrovni 20,15 %. Z uvedených dôvodov nešlo odplatu vo výške 32 % považovať za neprimeranú, ktorá by bola v rozpore s dobrými mravmi. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej len „C.s.p.“).

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. marca 2019 sp.zn. 14Co/180/2018 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady. Preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli podstatné pre posúdenie veci a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Dodal, že nie je možné posudzovať primeranosť, či neprimeranosť výšky úrokov úveru len vzhľadom na ich konkrétne číselné vyjadrenie tak, ako to urobil žalobca v žalobe aj v odvolaní, keď poukázal na rôzne rozhodnutia súdov (vrátane takých, u ktorých právoplatnosť rozhodnutia z odvolania nebola zrejماً), ale primeranosť (neprimeranosť) je treba posúdiť v každom prípade individuálne porovnaním s priemernou výškou úrokov (resp. celkovej odplaty za poskytnutie úveru) v čase uzatvárania konkrétnej úverovej zmluvy. Preto námietku týkajúcu sa rozporu úverovej zmluvy s dobrými mravmi v časti dohodnutej odplaty považoval za nedôvodnú. K odvolacej námietke týkajúcej sa absentujúcej konečnej splatnosti úveru, ktorá je v samotnej zmluve vyjadrená len uvedením mesiaca a roka (1/2017) odvolací súd skonštatoval, že konečná splatnosť úveru je v zmluve vyjadrená dostatočne určito a zrozumiteľne, primerane rozumovým schopnostiam priemerného spotrebiteľa. Žalobca tak v odvolaní neuviedol žiadnu takú okolnosť, ktorá by bola spôsobilá privodiť iné rozhodnutie vo veci než učinil súd prvej inštancie.

4. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej tiež len „dovolateľ“). Dovolanie odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky „prípustnosti vydania bez-dôvodného obohatenia z dôvodu rozporu výšky úrokovej sadzby dohodnutej v spotrebiteľskej zmluve s dobrými mravmi“, pričom konajúci súd sa pri tejto otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Poukázal na rozhodnutia

dovolacieho súdu, a to uznesenie z 31. júla 2009 sp.zn. 1 MCdo 1/2009 a rozsudok z 26. apríla 2012, sp.zn. 5 Cdo 26/2011, ako aj na rozhodnutia odvolacích súdov, ktoré podľa neho rozhodovali v súlade s takouto ustálenou rozhodovacou praxou. Pokiaľ odvolací súd uvádza, že úrokové sadzby obdobných spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami (čo do výšky poskytovaného úveru a doby splácania) v čase uzatvorenia zmluvy boli vo výške 15,12 %, to sa podľa dovolateľa nezakladá na pravde, pretože podľa zverejnených priemerných úrokových sadzieb na webovom sídle Národnej banky Slovenska úroková miera úverov poskytovaných pre spotrebiteľské úvery v rozhodujúcom období 1/2013 pri spotrebiteľských úveroch pre domácnosti - nové obchody so splatnosťou od 1 do 5 rokov, mala hodnotu 11,97 %. Odvolací súd preto podľa neho porovnával dohodnutú výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru s nepresným údajom, čo malo podstatný vplyv na rozhodnutie súdu o tom, či dohodnutá odplata je v rozpore s dobrými mravmi alebo nie, keďže dohodnutý úrok nepredstavoval len cca dvojnásobok priemeru bánk (ako to konštatoval odvolací súd a na tom založil svoje rozhodnutie), ale až 2,67- násobok priemeru bánk (čo sa už podľa ustálenej rozhodovacej činnosti odvolacích súdov považuje za podstatné prekročenie odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru). Dohodnutá výška úroku, resp. odplaty podľa zmluvy vo výške 32% prevyšuje odplatu požadovanú na finančnom trhu v rozhodnom čase, preto je to neprijateľná podmienka, odporuje dobrým mravom a treba ju považovať za neplatnú. Navrhol zmenu rozsudku odvolacieho súdu vyhovením žalobe a priznaním mu i náhrady trov konania.

5. Žalovaná navrhla dovolanie podľa § 447 C.s.p. odmietnuť, resp. ho (pokiaľ by dovolací súd mal za to, že je prípustné) zamietnuť.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C.s.p.), na to oprávnenou osobou (§ 424 C.s.p.), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), skúmal predovšetkým bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C.s.p.), či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo bol namieste takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) uvádza nasledovné :

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a jedného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky) je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t.j. k posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

9. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) dovolanie je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 C.s.p.). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 C.s.p. je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je potom dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

10. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolateľ v prejednávanej veci vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

12. Podľa § 432 ods. 1 a 2 C.s.p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

13. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ musí uviesť, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia a ako mala byť správne riešená. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (3 Cdo 56/2018, 3 Cdo 146/2017, 3 Cdo 30/2018, 1 Cdo 78/2017). V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa (napĺňajú) pojem ustálená prax dovolacieho súdu (4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018, 8 Cdo 50/2017).

14. Okrem práve uvedeného musí ísť nielen o otázku odvolacím súdom riešenú, ale zároveň o otázku, na riešení ktorej spočíva dovolaním napádané rozhodnutie. Otázka, ktorá nemala pre rozhodnutie určujúci význam (odvolací súd ju buď vôbec neriešil alebo na jej riešení nezaložil svoje rozhodnutie), nie je z hľadiska uvedeného ustanovenia relevantná.

15. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nezakladá samo tvrdenie dovolateľa, že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie; určujúcim je až záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe skutočne došlo. Dovolací súd preto aj v tomto prípade pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa o prípustnosti jeho dovolania.

16. Pokiaľ dovolateľ odôvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť, a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Bližšia konkretizácia právnej otázky a rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré podľa názoru toho, kto podal dovolanie, napĺňa pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je v prípade dovolania, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., osobitne významná. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa tohto ustanovenia, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim skorším rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom) a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom dovolací súd za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio) a zvažuje, či je uplatniteľné aj v novom prípade. Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na posúdenie, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

17. Žalobca vymedzil v dovolaní otázku, ktorú považuje z hľadiska prípustnosti ním podaného dovolania za právne významnú. V okolnostiach daného prípadu ide o otázku prípustnosti vydania bezdôvodného

obohatenia z dôvodu rozporu výšky úrokovej sadzby dohodnutej v spotrebiteľskej zmluve s dobrými mravmi. Dovolateľ zároveň označil aj príslušné rozhodnutia najvyššieho súdu (sp.zn. 1 MCdo 1/2009 a 5 Cdo 26/2011) a poukázal na právne závery v nich vyjadrené, od ktorých sa odvolací súd (podľa jeho presvedčenia) odklonil.

18. V dovolacom konaní vedenom na najvyššom súde pod sp.zn. 1 MCdo 1/2009 išlo o prípad, kedy sa dovolací súd stotožnil s názorom prezentovaným v mimoriadnom dovolaní, a to, že „právny úkon sa prieči dobrým mravom, ak sa jeho obsah, bez ohľadu na zmluvnú voľnosť ho stanovíť a bez ohľadu na to, kto rozpor s dobrými mravmi zavinil, ako i na to, či druhá strana pri vzniku zmluvy bola v dobrej viere, dostane do rozporu so všeobecne uznávaným názorom, ktorý vo vzťahu medzi ľuďmi určuje (niekedy aj v právnych normách), aký má byť obsah tohto právneho úkonu tak, aby bol v súlade so základnými morálnymi zásadami,“ a preto zrušil rozsudky krajského a okresného súdu, keď tieto nezisťovali, nezaoberali sa a neustálili, či obsah právneho úkonu, v ktorom je výška úrokov 60 % ročne, neodporuje dobrým mravom, aj keď sa účastníci právneho úkonu na výške úrokov dohodli. Za účelom určenia prípustnej miery úroku preto nariadil doplniť dokazovanie vyjadrením minimálne jedného peňažného ústavu k výške úrokovej miery poskytovanej v peňažných ústavoch, až potom o žalobe rozhodnúť.

19. Podstata tohto rozhodnutia najvyššieho súdu spočívala v tom, že hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená a musí byť v súlade s ustanovením § 39 O.z., teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Určil, že je potrebné, aby súdy v rámci dokazovania posúdili vyjadrenie minimálne jedného peňažného ústavu k výške úrokovej miery poskytovanej v peňažných ústavoch a až potom o žalobe rozhodli. Dôvodom zrušenia rozhodnutí bolo, že súdy vôbec nezisťovali, nezaoberali sa a neustálili, či obsah právneho úkonu, v ktorom je výška úrokov 60 % ročne, neodporuje dobrým mravom.

20. Dovoláním napadnuté rozhodnutie je ale založené na odlišnom pravidle. Odvolací súd sa komplexne zaoberal posúdením predmetnej úverovej zmluvy, posudzoval všetky námietky žalobcu o bezúročnosti úveru z dôvodu absencie termínu konečnej splatnosti úveru a z dôvodu dojednaného úroku vo výške 32 %, ktorý bol podľa názoru žalobcu odplatou neprimerane vysokou, a teda v rozpore so zákonom, ako aj s dobrými mravmi. Odvolací súd zdôraznil, že nie je možné posudzovať primeranosť, resp. neprimeranosť výšky úrokov úveru len vzhľadom na ich konkrétne číselné vyjadrenie, tak ako to urobil žalobca v žalobe i v odvolaní, keď poukázal na rôzne rozhodnutia súdov, ale uvedenú primeranosť, resp. neprimeranosť úrokov je treba posúdiť v každom prípade individuálne porovnaním s priemernou výškou úrokov (resp. celkovej odplaty za poskytnutie úveru) v čase uzatvárania konkrétnej úverovej zmluvy. Rozhodnutie odvolacieho súdu teda nebolo založené na tom, že absentovalo posúdenie primeranosti, resp. neprimeranosti výšky úrokov, naopak po vykonanom dokazovaní a posúdení výšky úrokov oboma súdmi tieto zhodne prišli k záveru, že pri určení dojednaného úroku vo výške 32 % nedošlo k rozporu s dobrými mravmi.

21. So zreteľom na túto odlišnosť je neopodstatnené tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd sa právnymi závermi, na ktorých založil svoje rozhodnutie, odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), konkrétne od záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí sp.zn. 1 MCdo 1/2009.

22. V ďalšom konaní vedenom pod sp.zn. 5 Cdo 26/2011, ktorého výsledkom dovolateľ argumentuje, dovolací súd zamietol dovolanie žalobcov domáhajúcich sa v konaní o zaplatenie 48.841,10 eur aj zaplatenia úrokov vo výške 48 % a 60 % ročne, ktoré považoval v nepomere k hypotetickým úrokom vo výške 20 % až 29 % (aké pôžičky však peňažný ústav v rozhodnej dobe neposkytoval). Poukázal na to, že úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny, pričom O.z. a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Správne už odvolací súd uviedol, že podľa ustálenej súdnej judikatúry ustanovenie § 3 ods. 1 O.z. patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, t.j.

k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade, sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávného vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, preto závisí v každom prípade na úvahe súdu. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni poskytnúť. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 O.z., ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V danom prípade však dohodnutá úroková miera presahovala až 5,5-násobne úrokovú mieru obvyklú a odvolací súd z tohto zistenia vyvodil právny záver o neplatnosti takýchto dojednaní pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 O.z., s ktorým sa dovolací súd stotožnil.

23. V dovolaní napádanom rozsudku v tentoraz prejednávanej veci sa odvolací súd vysporiadal s argumentom žalobcu, ktorým tvrdil, že odplata za úver vo výške 32 % je neprimerane vysoká a v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd preskúmal výšky úverových sadzieb pri nových obchodoch zverejnených na stránke Národnej banky Slovenska ku dňu uzavretia samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t.j. v januári 2013. V čase reálneho uzavretia zmluvy (teda v čase vzniku „nového obchodu“) boli úrokové miery nových obchodov vo výške 15,12 % (viď štatistické údaje - banková úroková štatistika - úvery - www.nbs.sk) a odvolací súd zdôraznil, že v danej štatistike sú obsiahnuté a vyjadrené štatistické údaje o výške úrokových sadzieb bánk, pričom žalobca opakovane žiadal (a následne mu bol i opakovane poskytnutý) úver od nebankovej spoločnosti (Consumer Finance Holding, a.s.). Ročná úroková sadzba v úverovej zmluve, uzatváranej s nebankovou spoločnosťou, ktorá má prirodzene iné, miernejšie podmienky pre posúdenie bonity žiadateľa o úver ako banka, bola dohodnutá vo výške 32 %. Úrokové miery úverov v čase január 2013 poskytovaných bankami boli vo výške 15,12 %. Pokiaľ sa žalobca opakovane rozhodol požiadať o úver nebankovú spoločnosť, ktorá poskytnutie úveru úročila vo vyššie uvedenej výške a nie banku, ktorá v tom čase úvery úročila sadzbou 15,12 %, uzavretie takej zmluvy bolo jeho slobodným rozhodnutím, keď vstúpil do úverového vzťahu, kde poskytnutie úveru prekračuje priemerné úrokové miery úverov poskytovaných bankami približne dvojnásobne. Takéto vyššie úročenie nemožno však považovať za podstatné prevýšenie odplaty z úveru poskytované bankovými subjektmi. Pokiaľ ide o prípady, na ktoré v dovolaní poukázal žalobca, mohla byť priemerná výška úrokových sadzieb nižšia, než je tomu v prejednávanom prípade, pretože išlo o odlišné časové obdobia, v dôsledku čoho mohlo dôjsť k vyššiemu podstatnému prekročeniu odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu, preto i z uvedeného dôvodu sa už súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zaoberal a bližšie poukázal tiež na štatistické údaje zverejnené Ministerstvom financií Slovenskej republiky o súhrnných informáciách o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch, ktoré štatisticky konštatujú celkovú situáciu na finančnom trhu v Slovenskej republike (a nielen v bankovom segmente). Na základe toho dospel k záveru, že pokiaľ úrokové sadzby obdobných spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami (čo do výšky poskytovaného úveru a doby splácania) v čase uzavretia zmluvy o úvere boli vo výške 15,12 %, priemerná ročná RPMN bola vo výške 20,90% a žalobca uzavrel zmluvu o refinančnom úvere s nebankovou spoločnosťou, ktorá úročila poskytnutý úver úrokom vo výške 32 %, takto uvedená odplata nepredstavuje podstatné prevýšenie úrokových sadzieb poskytované bankami, keď sa jedná o úrok cca dvojnásobný, čo je vzhľadom na výšku úveru, dobu splácania, nízku mieru zabezpečenia úveru a subjekt poskytovateľa úveru úročenie primerané.

24. So zreteľom na vyššie uvedené je tak neopodstatnené aj tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd sa právnymi závermi, na ktorých založil svoje rozhodnutie, odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), v tomto prípade reprezentovanej závermi vyjadrenými v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 5 Cdo 26/2011.

25. Dovolací súd preto zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol (ako neprípustné v dôsledku neexistencie tvrdeného dôvodu prípustnosti dovolania).

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3

veta druhá C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.